2024/1392

29.5.2024

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2024/1392

ze dne 14. května 2024

o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné na ukrajinské produkty podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Ukrajinou na straně druhé

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem ([1]),

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Ukrajinou na straně druhé ([2]) (dále jen „dohoda o přidružení“) tvoří základ vztahů mezi Unií a Ukrajinou. V souladu s rozhodnutím Rady 2014/668/EU ([3]) byla hlava IV dohody o přidružení, která se týká obchodu a obchodních záležitostí, prozatímně prováděna od 1. ledna 2016 a po ratifikaci všemi členskými státy vstoupila v platnost dne 1. září 2017.

(2) Strany dohody o přidružení (dále jen „strany“) v ní vyjádřily své přání ambiciózním a inovativním způsobem posílit a rozšířit vzájemné vztahy, usnadnit postupnou hospodářskou integraci a dosáhnout jí, v souladu s právy a povinnostmi vyplývajícími z jejich členství ve Světové obchodní organizaci.

(3) Článek 25 dohody o přidružení stanoví postupné vytvoření oblasti volného obchodu mezi stranami v souladu s článkem XXIV Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (GATT 1994). Za tímto účelem článek 29 dohody o přidružení stanoví postupné odstraňování cel v souladu se sazebníky, jež jsou v ní obsaženy, a umožňuje toto odstraňování urychlit a rozšířit.

(4) Nevyprovokovaná a neodůvodněná útočná válka Ruska proti Ukrajině vedená od 24. února 2022 má velmi nepříznivý dopad na schopnost Ukrajiny obchodovat se zbytkem světa kvůli ničení výrobní kapacity i kvůli nedostupnosti značné části přepravních prostředků, například v důsledku omezeného a nejistého přístupu k Černému moři. Za těchto výjimečných okolností a za účelem zmírnění nepříznivého hospodářského dopadu útočné války Ruska proti Ukrajině je nezbytné urychlit rozvoj užších hospodářských vztahů mezi Unií a Ukrajinou s cílem poskytovat nadále podporu ukrajinským orgánům a obyvatelstvu. V souladu s urychlením odstraňování cel na obchod mezi Unií a Ukrajinou je proto nezbytné a vhodné nadále stimulovat obchodní toky a udělit koncese v podobě opatření pro liberalizaci obchodu pro všechny produkty.

([1]) Postoj Evropského parlamentu ze dne 23. dubna 2024 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 13. května 2024.

([2]) Úř. věst. L 161, 29.5.2014, s. 3.

([3]) Rozhodnutí Rady 2014/668/EU ze dne 23. června 2014 o podpisu jménem Evropské unie a prozatímním provádění Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Ukrajinou na straně druhé, pokud jde o hlavu III (s výjimkou ustanovení o zacházení s pracovníky, kteří jsou státními příslušníky třetích zemí a jsou legálně zaměstnáni na území druhé strany) a hlavy IV, V, VI a VII dohody a související přílohy a protokoly (Úř. věst. L 278, 20.9.2014, s. 1).

(5) Podle čl. 21 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii (dále jen „Smlouva o EU“) má Unie zajistit soudržnost mezi jednotlivými oblastmi své vnější činnosti. Podle čl. 207 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva o fungování EU“) má být společná obchodní politika prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie.

(6) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1077 ([4]) pozbyde platnosti dne 5. června 2024.

(7) Dočasná opatření pro liberalizaci obchodu zavedená tímto nařízením by měla mít tuto podobu: i) pozastavení používání systému vstupní ceny u ovoce a zeleniny; ii) pozastavení celních kvót a dovozních cel a iii) pozastavení uplatňování kapitoly V a článku 24 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ([5]). Prostřednictvím uvedených opatření tak Unie dočasně poskytne vhodnou hospodářskou a finanční podporu ve prospěch Ukrajiny a dotčených hospodářských subjektů.

(8) S cílem předcházet podvodům by preferenční zacházení zavedené tímto nařízením mělo být podmíněno tím, že Ukrajina bude dodržovat veškeré příslušné podmínky pro získání výhod plynoucích z dohody o přidružení, včetně pravidel původu dotčených produktů a souvisejících postupů, a že Ukrajina naváže úzkou správní spolupráci s Unií podle dohody o přidružení.

(9) Preferenční zacházení zavedené tímto nařízením by mělo být podmíněno tím, že se Ukrajina zdrží zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem, zvyšování stávající úrovně cel nebo poplatků a zavádění dalších omezení obchodu s Unií, není-li to zjevně odůvodněno okolnostmi útočné války Ruska proti Ukrajině.

(10) Preferenční zacházení zavedené tímto nařízením by mělo být rovněž podmíněno tím, že Ukrajina bude i nadále dodržovat obecné zásady dohody o přidružení. V tomto ohledu článek 2 dohody o přidružení mimo jiné stanoví, že jejími základními prvky jsou dodržování demokratických zásad, lidských práv a základních svobod, podpora dodržování zásad svrchovanosti a územní celistvosti, nedotknutelnosti hranic a nezávislosti, jakož i boj proti šíření zbraní hromadného ničení, souvisejících materiálů a jejich nosičů. Mimoto článek 3 dohody o přidružení stanoví, že právní stát, řádná správa věcí veřejných, potírání korupce, boj proti různým formám přeshraniční organizované trestné činnosti a terorismu, podpora udržitelného rozvoje a účinného multilateralismu jsou hlavními faktory upevňování vztahů mezi stranami.

(11) S výhradou posouzení provedeného Komisí v rámci pravidelného monitorování dopadu tohoto nařízení a zahájeného buď na základě řádně odůvodněné žádosti členského státu, nebo z vlastního podnětu Komise, je nezbytné stanovit možnost přijmout jakákoli nezbytná opatření týkající se dovozů jakýchkoli produktů, na které se vztahuje toto nařízení, například pšenice a ostatních obilovin, a které nepříznivě ovlivňují trh Unie nebo trh jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty. Na trzích s vejci,drůbežím masem, cukrem, ovsem, kukuřicí, krupicí a medem je obzvláště nejistá situace, která může poškodit zemědělské producenty v Unii, pokud by dovoz z Ukrajiny vzrostl. Je vhodné zavést automatické ochranné opatření pro tyto produkty, které se aktivuje, pokud kumulativní objemy dovozu kteréhokoli z těchto produktů dosáhnou příslušného aritmetického průměru objemů dovozu zaznamenaných v období od 1. července do 31. prosince 2021, v roce 2022 a v roce 2023.

(12) Dovoz z Ukrajiny, včetně obilovin a olejnatých semen, může být podroben kontrolním opatřením podle kapitoly IV nařízení (EU) 2015/478, což zahrnuje možnost požadavku předložení kontrolního dokladu jako podmínky volného oběhu (dovozní osvědčení), pokud na základně vývoje dovozu hrozí producentům v Unii újmaa pokud tak vyžaduje zájem Unie.

(13) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci k dočasnému pozastavení preferenčního zacházení stanoveného v čl. 1 odst. 1, pokud již nejsou splněny podmínky nároku na toto preferenční zacházení a k zavedení ochranných opatření v případech, kdy je trh Unie nebo trh jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty nepříznivě ovlivněn

([4]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1077 ze dne 31. května 2023 o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro ukrajinské produkty podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Ukrajinou na straně druhé (Úř. věst. L 144, 5.6.2023, s. 1).

([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ze dne 11. března 2015 o společných pravidlech dovozu (Úř. věst. L 83, 27.3.2015, s. 16).

dovozem podle tohoto nařízení. Tyto pravomoci by měly být prováděny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ([6]). Při přijímání prozatímních ochranných opatření by se měl, s ohledem na účinky a povahu uvedených opatření a jejich posloupnost ve vztahu k přijímání konečných ochranných opatření, použít poradní postup stanovený ve zmíněném nařízení. Poradní postup by se měl dále použít při přijímání podmínek monitorování objemů dovozu vajec, drůbežího masa, cukru, ovsa, kukuřice, krupice a medu z Ukrajiny za účelem zajištění efektivního fungování automatických ochranných opatření.

(14) Výroční zpráva Komise o provádění prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu, která je nedílnou součástí dohody o přidružení, by měla zahrnovat podrobné hodnocení týkající se provádění opatření pro liberalizaci obchodu zavedených tímto nařízením.

(15) S ohledem na to, že nařízení (EU) 2023/1077 pozbyde platnosti dne 5. června 2024, by toto nařízení mělo vstoupit v platnost dne 6. června 2024,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Opatření pro liberalizaci obchodu

1. Zavádí se toto preferenční zacházení:

a) pozastavuje se používání systému vstupní ceny na produkty, na které se uvedený systém vztahuje podle přílohy I-A dohody o přidružení. Na dovoz těchto produktů se nepoužijí žádná cla;

b) pozastavují se všechny celní kvóty stanovené podle přílohy I-A dohody o přidružení a u produktů, na které se tyto kvóty vztahují, se povoluje bezcelní dovoz z Ukrajiny do Unie.

2. Uplatňování kapitoly V a článku 24 nařízení (EU) 2015/478, pokud jde o dovoz pocházející z Ukrajiny, se dočasně pozastavuje.

Článek 2

Podmínky nároku na preferenční zacházení

Preferenční zacházení uvedené v čl. 1 odst. 1 je podmíněno:

a) dodržováním pravidel původu produktů a souvisejících postupů stanovených v dohodě o přidružení ze strany Ukrajiny;

b) tím, že se Ukrajina zdrží zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem na dovoz pocházející z Unie, zvyšování úrovně platných cel nebo poplatků a zavádění jakýchkoli dalších omezení obchodu s Unií, včetně diskriminačních vnitřních správních opatření, není-li to zjevně ospravedlněno válečnými okolnostmi, a

c) tím, že Ukrajina dodržuje demokratické zásady, lidská práva a základní svobody a zásadu právního státu a pokračuje ve vynakládání soustavného a trvalého úsilí v oblasti potírání korupce a protiprávních činností, jak stanoví články 2, 3 a 22 dohody o přidružení.

([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

Článek 3

Dočasné pozastavení

1. Pokud Komise shledá, že existují dostatečné důkazy o tom, že Ukrajina podmínky stanovené v článku 2 nedodržuje, může prostřednictvím prováděcího aktu úplně nebo částečně pozastavit preferenční zacházení stanovené v čl. 1 odst. 1. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 3.

2. Požádá-li členský stát Komisi, aby pozastavila některé z preferenčních zacházení z toho důvodu, že Ukrajina nedodržuje podmínky stanovené v čl. 2 písm. b), předloží Komise do čtyř měsíců od této žádosti odůvodněné stanovisko, zda je tvrzení o nedodržení podmínek Ukrajinou opodstatněné. Dospěje-li Komise k závěru, že tvrzení je opodstatněné, zahájí postup uvedený v odstavci 1 tohoto článku.

Článek 4

Ochranná opatření

1. Pokud je produkt, na který se vztahuje čl. 1 odst. 1, pocházející z Ukrajiny dovážen za podmínek, které nepříznivě ovlivňují trh Unie nebo trh jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty, může Komise prostřednictvím prováděcího aktu přijmout jakékoli opatření, které je nezbytné. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 3.

Takové opatření může být přijatona dobu nezbytnou k vyrovnání nepříznivých účinků na trh Unie nebo trh jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty.

2. Komise pravidelně monitoruje dopad tohoto nařízení s přihlédnutím k informacím ovývozu, dovozu, cenách na trhu Unie nebo trhu jednoho či několika členských států a výrobu produktů, na něž se vztahují opatření pro liberalizaci obchodu podle čl. 1 odst. 1 písm. b), v Unii.

O výsledcích tohoto pravidelného monitorování informuje Komise členské státy každé dva měsíce počínaje dnem 6. června 2024.

3. Komise provede posouzení situace na trhu Unie nebo trhu jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty s cílem přijmout opatření v souladu s odstavcem 1. Toto posouzení se zahájí:

a) na základě řádně odůvodněné žádosti členského státu obsahující dostatečné důkazy *prima facie*, které má tento členský stát přiměřeně k dispozici podle odstavce 4 o dovozu nepříznivě ovlivňujícím trh, jak je uvedeno v odstavci 1, nebo

b) z vlastního podnětu, pokud je Komisi zřejmé, že existují dostatečné důkazy *prima facie* o dovozu nepříznivě ovlivňujícím trh, jak je uvedeno v odstavci 1.

Posouzení uvedené v prvním pododstavci musí být ukončeno do čtyř měsíců od jeho zahájení.

4. Při provádění posouzení podle odstavce 3 vezme Komise v úvahu veškerý relevantní vývoj na trhu, včetně dopadu dotčeného dovozu na situaci na trhu Unie nebo trhu jednoho či několika členských států s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty. Toto posouzení musí zahrnovat mimo jiné tyto faktory:

a) tempo a rozsah nárůstu dovozu dotčeného produktu z Ukrajiny v absolutních a relativních číslech;

b) dopad dotčeného dovozu na výrobu a ceny na trhu Unie nebo na trhu v jednom či několika členských státech, přičemž se zohledňuje vývoj dovozu z jiných zdrojů.

Seznam faktorů uvedený v prvním pododstavci není vyčerpávající a lze vzít v úvahu i další relevantní faktory.

5. V kritické situaci, v níž by prodlení vedlo k obtížně napravitelné škodě, může Komise prozatímně přijmout jakékoli opatření, které je nezbytné, prostřednictvím prováděcího aktu. Takové opatření může být přijato pouze na základě řádně odůvodněné žádosti členského státu podle odst. 3 písm. a) tohoto článku a musí být přijato do 21 dnů od obdržení žádosti. Tento prováděcí akt se přijme poradním postupem podle čl. 5 odst. 4. Doba platnosti prozatímního ochranného opatření nepřesáhne 120 dní.

6. Pokud se Komise na základě posouzení uvedeného v odstavci 3 domnívá, že trh Unie nebo trh jednoho či více členských států s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty byly nepříznivě ovlivněny, a má v úmyslu přijmout konečné opatření podle odstavce 1, zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* oznámení o zavedení daného opatření. Toto oznámení musí obsahovat shrnutí hlavních výsledků posouzení a stanovit lhůtu, v níž mohou zúčastněné strany písemně předložit svá stanoviska. Tato lhůta nesmí být delší než deset dnů ode dne zveřejnění oznámení.

7. Pokud v období od 6. června do 31. prosince 2024 kumulativní objemy dovozu vajec, drůbežího masa, cukru, ovsa, kukuřice, krupice nebo medu od 1. ledna 2024 dosáhnou příslušného aritmetického průměru objemů dovozu zaznamenaných v období od 1. července do 31. prosince 2021, v roce 2022 a v roce 2023, Komise do 14 dnů, a poté, co informuje Výbor pro ochranná opatření zřízený podle čl. 3 odst. 1 nařízení (EU) 2015/478 (dále jen „Výbor pro ochranná opatření“):

a) znovu zavede pro tento produkt do 31. prosince 2024 odpovídající celní kvótu pozastavenou podle čl. 1 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení a

b) zavede od 1. ledna 2025 buď celní kvótu rovnající se pěti dvanáctinám uvedeného aritmetického průměru, nebo odpovídající celní kvótu pozastavenou na základě čl. 1 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení, a to podle toho, která hodnota je vyšší.

Pokud v období od 1. ledna do 5. června 2025 kumulativní objemy dovozu vajec, drůbežího masa, cukru, ovsa, kukuřice, krupice nebo medu pro období od 1. ledna 2025 dosáhnou pěti dvanáctin příslušného aritmetického průměru objemů dovozu zaznamenaných v období od 1. července do 31. prosince 2021, v roce 2022 a v roce 2023, Komise do 14 dnů, a poté, co informuje Výbor pro ochranná opatření, znovu zavede pro tento produkt odpovídající celní kvótu pozastavenou podle čl. 1 odst. 1 písm. b).

Pro účely tohoto odstavce se výrazy vejce, drůbeží maso, cukr, oves, kukuřice, krupice a med vztahují na všechny produkty, na které se vztahují příslušné celní kvóty uvedené v dodatku přílohy I-A dohody o přidružení pro vejce a albuminy, drůbeží maso a přípravky z drůbežího masa, cukry, oves, kukuřici, mouku a pelety, ječnou krupici a krupičku, obilná zrna jinak zpracovaná a med. Aritmetický průměr uvedený v tomto odstavci se vypočítá vydělením součtu objemů dovozu v období od 1. července do 31. prosince 2021, v roce 2022 a v roce 2023 dvěma a půl.

Komise může přijmout prováděcí akt stanovující podmínky monitorování objemů dovozu uvedených v tomto odstavci. Tento prováděcí akt se přijme poradním postupem podle čl. 5 odst. 4.

8. Pokud Komise přijme opatření podle odstavce 1, 5 nebo 7, kterým se znovu zavádí celní kvóta pozastavená podle čl. 1 odst. 1 písm. b), zohlední se při správě této celní kvóty množství dovezené během kalendářního roku, v němž Komise toto opatření uplatňuje.

Článek 5

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen Výbor pro celní kodex zřízený podle čl. 285 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ([7]) s ohledem na čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

2. Komisi je nápomocen Výbor pro ochranná opatření s ohledem na čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.

3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

([7]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. L 269, 10.10.2013, s. 1).

4. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 4 nařízení (EU) č. 182/2011.

Článek 6

Posuzování uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu

Ve výroční zprávě Komise o provádění prohloubené a komplexní zóny volného obchodu se uvede podrobné posouzení týkající se uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení a v případě nutnosti i posouzení sociálního dopadu těchto opatření na Ukrajině a v Unii. Informace o dovozu produktů podle čl. 1 odst. 1 písm. b) se zpřístupní na internetových stránkách Komise a aktualizují se každý měsíc.

Článek 7

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dne 6. června 2024.

Toto nařízení se použije do 5. června 2025.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 14. května 2024.

Za Evropský parlament	*Za Radu*
předsedkyně	*předsedkyně*
R. METSOLA	H. LAHBIB

V souvislosti s tímto nařízením bylo učiněna jedno prohlášení, které lze nalézt v Úř. věst C … a v Úř. věst. C ([8]).

([8]) Prohlášení Komise o monitorování dovozu obilí z Ukrajiny při příležitosti přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1392 o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné na ukrajinské produkty podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Ukrajinou na straně druhé (Úř. věst. C, C/2024/3357, 29.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3357/oj).